

Activiteitenverslag 2015

Veiligheid

Identiteit

**Asiel en
migratie**

Verkiezingen

Voorwoord

Beste lezer,

In 2015 hebben twee opmerkelijke fenomenen de Europese en mondiale actualiteit beheerst: de opkomst van het radicalisme en de migratiecrisis. Deze verschijnselen bevinden zich in het middelpunt van de activiteiten van de FOD Binnenlandse Zaken en al zijn medewerkers.

Wij zijn bijzonder op de proef gesteld door de recente golf van terroristische aanslagen, maar onze samenleving heeft beslist om sterk te blijven. Sterk, omdat we kunnen rekenen op heel professionele hulp-, veiligheids- en inlichtingendiensten. Ik wil hen dan ook hartelijk bedanken voor hun toewijding en eren voor hun moed.

2015 was ook het jaar van de Europese migratiecrisis naar Europa. De Algemene Directie Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen – de belangrijkste instanties die bij deze problematiek betrokken zijn – leveren grote inspanningen om een rechtvaardig en menselijk antwoord te bieden op de aanvragen tot bescherming. In dat opzicht spreek ik mijn enorme waardering uit voor de solidariteit van de personeelsleden van andere FOD's en federale instellingen die hun collega's van de asiendiensten van de FOD Binnenlandse Zaken te hulp gekomen zijn. Dit is een mooi voorbeeld van collegialiteit en ik wil mijn collega-voorzitters hiervoor oprecht bedanken.

Verschillende projecten met een maatschappelijke draagwijdte konden afgerond worden in 2015: eerste fase van de hervorming van de civiele veiligheid (oprichting van de nieuwe hulpverleningszones, harmonisering van de opleidingen en van het materieel), uitreiking van Kids-ID's voor Belgische kinderen in het buitenland (in samenwerking met de FOD Buitenlandse Zaken) ... Andere projecten zijn opgestart in 2015 en

worden voortgezet in 2016: invoering van het Passenger Name Record (PNR), modernisering van het Rijksregister en van de middelen ter alarmering van de bevolking, hervorming van de civiele bescherming ...

Bovendien werken we nog altijd mee aan de duurzame ontwikkeling van onze planeet. Ik ben dan ook erg blij om mee te delen dat onze FOD het EMAS-label behaald heeft, de Europese norm voor een duurzame organisatie.

Verder verbind ik mij er nog steeds toe de FOD Binnenlandse Zaken verder te ontwikkelen tot een organisatie die moderniteit en openheid, cohesie en eenheid hoog in het vaandel draagt, in een omgeving waar waarden als tolerantie en diversiteit hun plaats hebben.

In naam van al mijn collega's bevestig ik opnieuw ons engagement om ons op loyale, onpartijdige en integere wijze ten dienste te stellen van de maatschappij, alsook onze wil om de burgers een reële en zichtbare levenskwaliteit te bieden.

Isabelle Mazzara
Voorzitster van het directiecomité
FOD Binnenlandse Zaken

© Ivan Put

Colofon

Verantwoordelijke uitgever: FOD Binnenlandse Zaken, Leuvenseweg 1, 1000 Brussel.
Samenstelling en lay-out: Centrale Cel voor Informatie en Communicatie, FOD Binnenlandse Zaken.
Vertaling: Vertaaldienst, FOD Binnenlandse Zaken.

In de kijker

Asielcrisis: een snelle reactie in België

2015 is gekenmerkt door een enorme stijging van het aantal asielaanvragen in België, zoals overal in Europa. De asielinstanties hebben dit voortreffelijk aangepakt. Ze hebben internationale bescherming gegarandeerd aan vele vluchtelingen, enerzijds dankzij een personeelsversterking, anderzijds dankzij het professionalisme en de grote flexibiliteit van de medewerkers, die bijvoorbeeld weekendwerk verricht hebben.

[Lees meer pagina 25](#)

Civiele Bescherming helpt bij creatie opvangplaatsen

Talrijke vrijwilligers van de Civiele Bescherming hebben hulp verleend om nieuwe plaatsen te creëren en op die manier opvang voor de asielzoekers te garanderen. In samenwerking met Defensie hebben ze tenten opgezet in verschillende opvangcentra en noodkampen ingericht in Jalhay, Theux en Amel.

[Lees meer pagina 14](#)

Initiatieven ter preventie van radicalisering

Er zijn verschillende initiatieven genomen om de lokale autoriteiten beter te ondersteunen in het kader van de preventie van radicalisering. Zo is aan vijftien steden en gemeenten steun verleend om preventieprojecten op te zetten. Daarnaast is een mobiel interventieteam uitgebouwd dat de lokale overheden meer operationele ondersteuning biedt. Er zijn tevens trainings- en bewustmakingstools ontwikkeld voor jongeren die vatbaar zijn voor radicalisering en voor hun omgeving.

[Lees meer pagina 18](#)

Efficiënte crisiscommunicatie

In noodsituaties is communicatie van cruciaal belang. Zo kan een correct geïnformeerde burger op gepaste wijze (re)ageren. Het informatienummer 1771 en de sociale media hebben dan ook hun noodzaak bewezen naar aanleiding van de recente terroristische aanslagen.

[Lees meer pagina 10](#)

© Crisiscentrum

Fonds Jo Vanhecke stimuleert voetbalveiligheid en sociale projecten

Om hulde te brengen aan onze collega Jo Vanhecke, gewezen directeur van de Voetbalcel maar vooral internationaal erkend expert, heeft de FOD Binnenlandse Zaken een fonds opgericht dat naar hem vernoemd is.

Dit fonds ondersteunt projecten die de veiligheid in de voetbalwereld bevorderen, maar tevens belang hechten aan respect, gelijkheid, verdraagzaamheid en fair play, waarden die onze overleden collega na aan het hart lagen.

[Lees meer pagina 21](#)

Federale opdrachten van de gouverneurs

Als commissarissen van de federale regering zijn de gouverneurs verantwoordelijk voor de civiele veiligheid en de noodplanning, de politionele veiligheid en de openbare orde, het toezicht op de werking van de lokale politie en de hulpverleningszones, de toepassing van de wapenwetgeving, de behandeling van rampdossiers, de organisatie van verkiezingen ...

360 personeelsleden van de FOD Binnenlandse Zaken staan ter beschikking van de federale diensten van de gouverneurs en de Hoge Ambtenaar (voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) om deze taken in goede banen te leiden.

Milieulabel EMAS behaald

In 2015 heeft de FOD Binnenlandse Zaken het EMAS-label verworven.

EMAS is een management- en auditinstrument dat voortvloeit uit een Europese norm. Het zorgt voor een dagelijks activiteitenbeheer dat respect toont voor het milieu, door de ecologische voetafdruk van de organisatie doorlopend terug te brengen.

[Lees meer pagina 30](#)

Cel Europese Fondsen AMIF/ISF

De Europese Unie financiert een brede waaier van projecten en programma's in verschillende domeinen zoals regionale ontwikkeling, tewerkstelling, veiligheid en asiel. De lidstaten dienen voor elk domein een nationaal programma in met projecten die de Europese prioriteiten en waarden ondersteunen. De FOD Binnenlandse Zaken is aangeduid als verantwoordelijke overheid voor het beheer van twee fondsen:

- het AMIF-fonds (Asylum, Migration and Integration Fund), dat bijdraagt tot het efficiënt beheer van de migratiestromen,
- het ISF-fonds (Internal Security Fund), dat beoogt bij te dragen tot het verzekeren van een hoog veiligheidsniveau in de unie, door middel van steun aan het gemeenschappelijk visumbeleid en het beheer van de buitengrenzen enerzijds en door middel van preventie en bestrijding van criminaliteit en terrorisme, samenwerking en capacity building tussen de bevoegde veiligheidsinstanties anderzijds.

Hiertoe heeft de FOD Binnenlandse Zaken de Cel Europese Fondsen opgericht. Deze cel zorgt voor het beheer en de dagelijkse controle van deze twee fondsen en steunt de overheden en de partners bij het opstellen van oproepen voor projecten en de opvolging van de projecten. Ze waakt er ook over dat de projecten voldoen aan de doelstellingen en de prioriteiten die op nationaal en Europees niveau goedgekeurd zijn.

Markante cijfers

Infonummer 1771: 23.491 oproepen na aanslagen in Parijs

Op 21 november 2015 is het informatienummer 1771 geopend om heel snel te kunnen antwoorden op de vele vragen van de burgers over de algemene maatregelen die genomen zijn in het kader van de verhoging van het dreigingsniveau, maar ook op meer persoonlijke berichten en bezorgdheden. In 25 dagen tijd zijn meer dan 23.000 oproepen behandeld, met pieken tot 3.300 oproepen per uur.

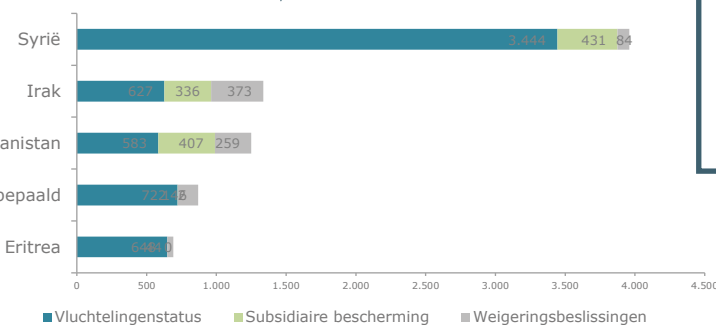
[Lees meer pagina 10](#)

Asiel: stijging van de erkenningsgraad voor vluchtelingen

In 2015 is er een erkenningsgraad van 60,7 % in de beslissingen van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen. In 2014 bedroeg die 46,8 % en in 2013 ging het om 29,4 %.

In absolute cijfers betreft het 8.122 beslissingen voor 10.783 personen (voornamelijk Syriërs, Afghanen en Irakezen).

[Lees meer pagina 26](#)

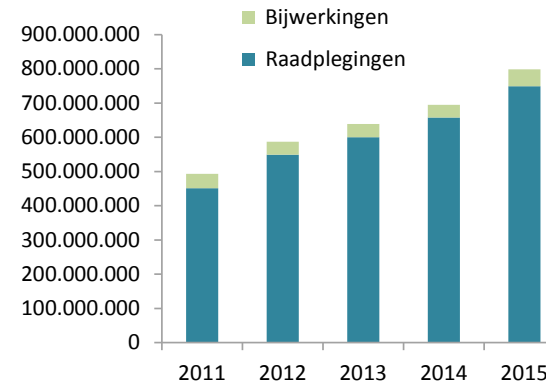
Hulpcentra 112/100

De hulpcentra 112/100 kunnen permanent bereikt worden voor hulp in noodgevallen. Alle hulpcentra van België hebben in 2015 samen meer dan 2.750.000 noodoproepen ontvangen.

De modernisering van deze centra is een belangrijke stap in de uitbouw van een gemeenschappelijke databank en een efficiënte informatie-uitwisseling. Deze databank bevat cartografische en telefonische gegevens alsook de beschikbare middelen voor alle centra 112/100.

[Lees meer pagina 17](#)

2.757.722 noodoproepen

Rijksregister: 798.752.271 transacties

Elk jaar neemt het aantal raadplegingen en bijwerkingen van het Rijksregister toe. In 2015 zijn 798.752.271 transacties geregistreerd, een verhoging met 15 % ten opzichte van 2014.

De modernisering van het Rijksregister is een prioriteit voor de FOD Binnenlandse Zaken, die de toegankelijkheid, de gebruiksvriendelijkheid, de prestaties, de continuïteit en de veiligheid van het register wil verbeteren in het belang van alle gebruikers.

[Lees meer pagina 23](#)

1,3 miljoen euro geïnvesteerd in gespecialiseerd CBRN-materieel

In 2015 is 1,3 miljoen euro besteed aan de aankoop van materieel ter bestrijding van incidenten van chemische, biologische, radiologische of nucleaire aard (CBRN).

Dankzij dit nieuwe materieel kan de Civiele Bescherming gespecialiseerde ondersteuning bieden aan de hulpverleningszones en de politie.

[Lees meer pagina 14](#)

24 oefeningen in het kader van noodplanning en crisisbeheer

Om de reflexen, strategieën en crisis-tools te testen, vinden er oefeningen plaats rond diverse actuele thema's (stroompanne, nucleaire en chemische risico's, cyberterrorisme ...). Deze oefeningen verbeteren de procedures en de noodplannen voor de veiligheid van iedereen.

[Lees meer pagina 11](#)

Bijna 1.500 evaluaties uitgevoerd door het OCAD

Het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse (OCAD) heeft in 2015 bijna 1.500 dreigingsevaluaties uitgevoerd, een stijging van 40 % ten opzichte van 2014 en 43 % ten opzichte van 2013.

[Lees meer pagina 8](#)

Veiligheid

De FOD Binnenlandse Zaken heeft een belangrijke rol te vervullen op het vlak van de veiligheid voor de burger. Dit gebeurt in samenwerking met al zijn partners op nationaal niveau (federale politie en justitie), lokaal niveau (gemeenten, provincies, lokale politie, deelstaten) en Europees niveau.

Veiligheid wordt gezien in haar brede betekenis: beheren van crisissen, uitwerken en testen van noodplannen, beschermen van burgers bij ongevallen en rampen, uitwerken van preventieacties en van een veiligheidsbeleid.

Crisisbeheer

Dreigingsanalyse en veiligheidsmaatregelen

Het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse (OCAD) evalueert het dreigingsniveau voor het hele land. Iedere evaluatie bepaalt het niveau van dreiging op basis van een beschrijving van de ernst en de waarschijnlijkheid van het gevaar of de dreiging. Dit zijn de verschillende dreigingsniveaus:

- niveau 1 (laag): geen dreiging,
- niveau 2 (gemiddeld): dreiging weinig waarschijnlijk,
- niveau 3 (ernstig): dreiging mogelijk en waarschijnlijk,
- niveau 4 (zeer ernstig): dreiging ernstig en zeer nabij.

Daarnaast maakt de federale politie een evaluatie over de openbare orde.

Op basis van deze evaluaties coördineert het Crisiscentrum de acties van de betrokken overheden en veiligheidsdiensten om beschermings- en veiligheidsmaatregelen voor burgers en instellingen te bepalen.

Versterkte rol voor het OCAD

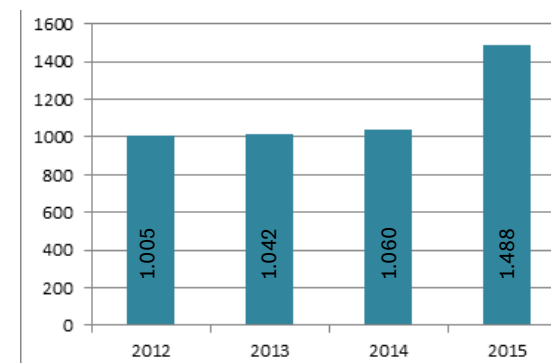
De dag na de operatie in Verviers van 15 januari 2015, nam de regering heel wat maatregelen om radicalisme en terrorisme te bestrijden. Het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse (OCAD) is betrokken bij de uitvoering van verschillende van deze maatregelen: zijn rol als administratief coördinator in de strijd tegen terrorisme en extremisme is hierdoor uitgebreid.

Voor 15 januari 2015 was het OCAD hoofdzakelijk belast met het opstellen van punctuele en strategische evaluaties. Sindsdien is het ook bevoegd voor de voorbereiding van administratieve beslissingen die betrekking hebben op individuen. In dit kader start het OCAD de procedure op om de identiteitskaart en het paspoort van kandidaat-jihadisten in te trekken. In samenspraak met de partnerdiensten en gerechtelijke overheden zijn duidelijke criteria ontwikkeld. De eindbeslissing komt respectievelijk toe aan de ministers van Binnenlandse en Buitenlandse Zaken.

Daarnaast is de coördinerende en faciliterende rol van het OCAD in de doorstroom van informatie tussen de veiligheidsdiensten versterkt, via de actualisering van het plan radicalisme en zijn betrokkenheid bij de informatie-uitwisseling over en de opvolging van de Foreign Terrorist Fighters (FTF's) afkomstig uit België. In dit kader is er belangrijk werk geleverd om de informatie met betrekking tot de FTF's te structureren en ter beschikking te stellen van de partnerdiensten, door hun een geïndividualiseerde evaluatie per FTF te bezorgen. De doelstelling is te komen tot een geïndividualiseerde opvolging op lokaal niveau.

Zoals uit de grafiek blijkt, is het aantal uitgevoerde evaluaties in 2015 sterk toegenomen ten opzichte van de voorgaande jaren.

Uitgevoerde dreigingsevaluaties

Beter crisisbeheer door betere samenwerking: nieuw online veiligheidsportaal ICMS

Wanneer zich een crisis voordoet en verschillende overheden en instanties samen moeten handelen, is het van essentieel belang dat alle betrokken partners op het terrein hetzelfde beeld van een situatie hebben, zelfs op afstand. Om het crisisbeheer te vergemakkelijken, is in 2015 een overheidsopdracht opgestart om te beschikken over een digitaal veiligheidsportaal of Incident & Crisis Management System (ICMS).

Het Crisiscentrum en zijn partners stellen alles in het werk om dat ICMS in gebruik te nemen en ter beschikking te stellen van alle betrokkenen. Dit beveiligd online platform zal een beter beheer en een optimale uitwisseling van de noodplannen en -procedures mogelijk maken, alsook van de gegevens van talrijke actoren die bij deze materie betrokken zijn in België.

Veiligheid per sector

In 2015 waakte het Crisiscentrum samen met zijn partners over de veiligheid van de kritieke infrastructuur. Deze taak impliceert onder meer het goedkeuren van een lijst van kritieke infrastructuren in de sector van de elektronische telecommunicatie (die geïdentificeerd zijn door het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie) of de hervorming van het globaal kader van de veiligheid van het spoorwegtransport (in samenwerking met de FOD Mobiliteit).

Het Crisiscentrum heeft ook een "checklist" met praktische adviezen ontwikkeld voor de sectorale overheden en uitbaters van kritieke infrastructuren. Het doel is de veiligheid van het personeel, maar ook de fysieke en informaticaveiligheid van de betrokken infrastructuur te garanderen.

Het Early Warning System is in 2015 dertien keer gebruikt om privépartners te informeren over dreigingen ten gevolge van de aanslagen in Frankrijk, komende van anarchisten of in verband met cyberveiligheid. Er is informatie uitgewisseld met specifieke sectoren via aanvullende kanalen, met name in het kader van de cyberveiligheid.

Veiligheid bij grote evenementen

Of het nu gaat om manifestaties, sportieve gebeurtenissen of volksevenementen, het Crisiscentrum staat dagelijks in voor de coördinatie van de veiligheid van grootschalige evenementen die een impact zouden kunnen hebben op de openbare orde en de veiligheid van de bevolking. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met alle betrokken overheden en diensten.

Op hun beurt staan de federale diensten van de gouverneurs de gemeenten bij. Zo heeft het veiligheidsbureau van de provincie Henegouwen de veiligheidsdiensten van de stad Bergen ondersteund bij de grote evenementen in het kader van "Mons 2015, culturele hoofdstad" en andere grootschalige activiteiten zoals het feest van Doudou.

Nieuwe provinciale crisiscentra

Het provinciaal crisiscentrum in Vlaams-Brabant is verhuisd van de brandweerkazerne van Leuven naar het provinciehuis. Naast de praktische verhuis van gespecialiseerd materieel, zijn de leden van het provinciaal coördinatiecomité door middel van rondleidingen en een oefening op korte termijn vertrouwd geraakt met de nieuwe werkomgeving.

Ook in Limburg is een nieuw provinciaal crisiscentrum in gebruik genomen. Dat bevindt zich voortaan in het provinciehuis. Het biedt er afdoende logistiek voor de verschillende disciplines van het crisisbeheer.

Efficiënte crisiscommunicatie

- Infonummer 1771, website en sociale media na aanslagen in Parijs

Het Crisiscentrum beschikt over een “**Contact Center bij noodsituaties**” dat het binnen het uur kan activeren in geval van een noodsituatie. Het gaat om het informatienummer 1771. Deze infrastructuur wordt ook ter beschikking gesteld van de burgemeesters en gouverneurs van het land in het kader van hun opdracht met betrekking tot noodplanning en crisisbeheer.

Op **zaterdag 21 november 2015** is het infonummer 1771 geopend om vragen te beantwoorden naar aanleiding van de verhoging van het terroristisch dreigingsniveau en de versterkte veiligheidsmaatregelen, in het bijzonder in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Tijdens de 25 actieve dagen hebben de medewerkers van het Contact Center 23.491 oproepen ontvangen, met pieken tot 3.295 oproepen per uur.

Naar aanleiding van de verhoogde dreiging in België heeft het Crisiscentrum de bevolking eveneens geïnformeerd via de website www.crisiscentrum.be, die tot 143.000 unieke bezoekers per dag ontving. Er zijn ook honderden vragen beantwoord via [Twitter](#) en [Facebook](#).

- Gespecialiseerde teams: Team D5 zeven keer ingezet

De FOD Binnenlandse Zaken hanteert een moderne en pragmatische benadering door teams van gespecialiseerde medewerkers in te zetten voor specifieke opdrachten. Het Crisiscentrum draagt daar actief aan bij door bepaalde initiatieven te coördineren (**Seveso-ondersteuningsteam, Team D5**) of door actief mee te werken aan de oprichting ervan (netwerk van de “Directeurs van de operationele commandoposten” of de “adviseurs gevaarlijke stoffen”). Er zijn ook operationele netwerken ontwikkeld (opleidingen, uitwisselingen en oefeningen) voor de overheden die noodsituaties moeten beheren.

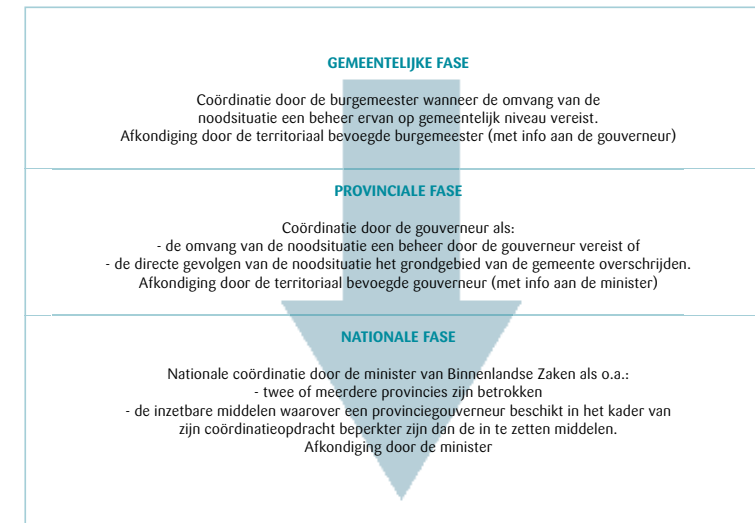

Onder de verantwoordelijkheid van de bevoegde overheid neemt **Team D5**, samengesteld uit experts in crisiscommunicatie, deel aan de verschillende opdrachten van discipline 5 (de bevolking alarmeren en informeren). Het helpt de overheden bij het organiseren van hun crisiscommunicatie in noodsituaties.

In 2015 heeft Team D5 zeven keer verschillende overheden ondersteund: chemisch lek na een botsing tussen schepen op de Schelde, tweehonderdste verjaardag van de slag bij Waterloo (zie kader), busongeval op de E40, brand in een voedingsbedrijf, schipbreuk na een botsing op de Noordzee, lek aan een belangrijke drinkwaterleiding in een stadscentrum en de verhoging van het terroristisch dreigingsniveau in België.

TWEEHONDERDSTE VERJAARDAG VAN DE SLAG BIJ WATERLOO

Bijna 300.000 bezoekers hebben in Waals-Brabant de herdenkingen bijgewoond van de tweehonderdste verjaardag van de slag bij Waterloo. Daarbij is een vijftiental personen van het federale Team D5 ingezet om monitoring van de sociale netwerken, analyse van de informatie en aanbevelingen over reactieve communicatie te verzekeren.

Noodplanning

De aanpak van noodsituaties door de overheden wordt beschreven in noodplannen, opgesteld op het niveau van de burgemeester, de gouverneur en de minister. Deze plannen maken een snelle en gecoördineerde inzet van de beschikbare hulpverleningsmiddelen mogelijk. Regelmatig oefenen leidt tot een verbetering van de noodplannen en procedures.

Opmaak van nood- en interventieplannen

Afhankelijk van de aard van het incident, staat het gemeentelijk, provinciaal of nationaal niveau in voor de coördinatie van de hulpverlening bij een noodsituatie (zie schema).

In de verschillende provincies zijn bijzondere nood- en interventieplannen (BNIP) opgemaakt in 2015: BNIP nucleaire ongevallen voor het SCK-CEN en Belgoproces (Antwerpen), BNIP Seveso-bedrijven (Oost-Vlaanderen), BNIP grote elektriciteitspanne (Waals-Brabant) etc.

In West-Vlaanderen is het algemeen nood- en interventieplan (ANIP) Noordzee gefinaliseerd. Het betreft een plan voor de volledige territoriale wateren. Net zoals op land is er een coördinatie op operationeel niveau en op beleidsniveau. De aanpak van de aanvaring van de LNG-tanker Al Oraeq met het vrachtschip Flinterstar op 6 oktober 2015 voor de kust van Zeebrugge heeft aangetoond dat het plan werkt.

Naar aanleiding van het incident met de Flinterstar kondigde de gouverneur van West-Vlaanderen de provinciale fase af. Daarnaast zijn er in 2015 nog drie provinciale fases uitgeroepen:

- 17 juni: brand bij de industriële bakkerij Lantmannen te Londerzeel (Vlaams-Brabant),
- 18 augustus: boerenbetoging (Luxemburg),
- 7 september: brand in het bedrijf Clarebout Potatoes (West-Vlaanderen).

In Brussel was er een prealarm in het kader van de lockdown op 22 november 2015, maar er is geen fase opgestart.

Oefenen om steeds te verbeteren

Om de reflexen, strategieën en crisistools te testen, vinden er **oefeningen** plaats rond diverse actuele thema's (stroompanne, nucleaire en chemische risico's, cyberterrorisme ...). Deze oefeningen verbeteren de procedures en de noodplannen voor de veiligheid van iedereen.

In oktober 2015 vond een **oefening voor de sites van het SCK-CEN in Mol en van Belgoproces in Dessel** plaats. Aan deze oefening namen meer dan 250 lokale en federale actoren, hulp- en interventiediensten en de

SAMENWERKING MET REGIONALE MEDIA IN ANTWERPEN

De noodplanningsdienst van de federale diensten van de gouverneur van Antwerpen heeft een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de regionale televisiezenders (ATV en RTV) en Radio 2 – Antwerpen. Dat maakt een snellere alarmering van de burgers mogelijk bij een noodsituatie.

- Be-Alert: alarmering van de bevolking

Het doel van het systeem Be-Alert is de burgers bij een noodsituatie snel en duidelijk te verwittigen via verschillende communicatiekanalen zoals spraakberichten, sms, sociale media en het bestaande **sirenenetwerk**. Via het proefproject **Be-Alert**, gelanceerd in maart 2014 en afgesloten in december 2015, zijn nuttige lessen getrokken voor de uitwerking van het definitieve project, dat voorzien is in de loop van 2016.

betrokken bedrijven deel, naast een honderdtal studenten van twee hogescholen die zorgden voor een simulatie van de media- en burgerdruk.

© Crisiscentrum

Het Crisiscentrum heeft in 2015 tevens sectorale partners ondersteund, zoals de Nationale Bank van België in het kader van een oefening met een simulatie van terroristische aanslagen. Daarnaast heeft het verschillende gemeenten en federale diensten van de gouverneurs bijgestaan door observatie- of evaluatieopdrachten te vervullen tijdens hun oefeningen.

Om de gouverneurs te ondersteunen bij hun opdrachten betreffende de bijzondere nood- en interventieplannen en bijhorende oefeningen, richtte het Crisiscentrum in 2015 een team op van acht medewerkers gespecialiseerd in zware chemische ongevallen (*Seveso* genoemd). Het doel is de uitwisseling van ervaringen, de knowhow en de samenwerking tussen alle betrokken actoren te versterken.

In de provincies zijn heel wat oefeningen gehouden: provinciale rampoefening in Mechelen met hulpdiensten en Seveso-bedrijven, oefening bij een “hoge drempel” Seveso-bedrijf en oefening overstromingen in samenwerking met de Vlaamse diensten in Oost-Vlaanderen, tafeloefening PRONAMEX in Namen, twee noodplanningsoefeningen in Luikse Seveso-bedrijven, een oefening op Liège Airport etc.

Naar aanleiding van het nieuwe multimodaal complex Schuman hebben alle Brusselse actoren van de civiele veiligheid, de spoorweg- en metromaatschappijen, maar ook de Europese instellingen onder coördinatie van de diensten van de Hoge Ambtenaar van de Brusselse agglomeratie samengewerkt om een specifieke noodplanning te ontwikkelen en uit te testen. De ingebruikname van het complex en de voorafgaande multidisciplinaire oefening zullen plaatsvinden in 2016.

Ondersteuning van de gemeenten

De noodplanningdiensten van de gouverneurs ondersteunen de gemeenten bij de uitwerking van hun algemene en bijzondere nood- en interventieplannen en bij de organisatie van gemeentelijke noodplanningsoefeningen.

De burgemeesters in Oost-Vlaanderen kunnen een samenwerkingsakkoord afsluiten met afspraken over personeelsbijstand en het ter beschikking stellen van infrastructuur. Er bestaan acht dergelijke akkoorden (tussen gemeenten binnen één politiezone).

In Limburg hebben 37 van de 44 gemeenten in de loop van 2015 geoefend op het vlak van noodplanning (*Seveso*-oefeningen niet inbegrepen), onder de noemer van het project “oefenrace” van de dienst noodplanning en hulpverlening. Daarbij zijn de gemeenten intens bezocht en begeleid.

SPECIFIEK PROGRAMMA OMTRENT KERNCENTRALE VAN CHOOZ

In 2015 hebben de diensten van het provinciaal bestuur van Namen, in samenwerking met het Crisiscentrum, voortgewerkt aan een specifiek programma voor informatie, opleiding en training bestemd voor de gemeenten en interventiediensten nabij de kerncentrale van Chooz in Frankrijk. In dat kader heeft in Beauraing een opleidingsdag plaatsgevonden op 11 december 2015.

Civiele veiligheid

De Algemene Directie Civiele Veiligheid verzekert de hulpverlening aan en de bescherming van de burgers en de goederen in geval van ongevallen, rampen of schadegevallen. Ze begeleidt de invoering van de hulpverleningszones en de uitvoering van de hervorming van de civiele veiligheid.

Onder haar leiding bieden de operationele eenheden van de Civiele Bescherming 24u/24 en 7d/7 hulp aan de bevolking en versterken ze de hulpverleningszones door hun gespecialiseerde technische ondersteuning te bieden bij grootschalige branden en rampen.

Om een snelle en doeltreffende interventie te garanderen, beantwoorden de hulpcentra 112/100 permanent de noodoproepen naar de hulpdiensten.

De algemene directie heeft ook als opdracht de hulpverleningszones te ondersteunen: toepassing van de reglementering, opdrachtcentrale voor het materieel en de beschermingsmiddelen, opstelling van operationele procedures en verbetering van de opleiding en van de veiligheid van de operationele personeelsleden.

Civiele Bescherming ingezet op alle fronten

De Civiele Bescherming telt 450 professionele en 650 vrijwillige medewerkers. Ze werken in zes operationele eenheden verspreid over het hele land.

■ Bijna 4.000 interventies in 2015

De Civiele Bescherming heeft in totaal 3.885 interventies verricht in 2015. In 20 % van de gevallen had dit te maken met vervuiling.

Interventies in 2015

Type	Aantal	% van totaal
Vervuiling	772	19,87%
Signalisatie bij verkeersongeval	359	9,24%
Ander	349	8,98%
Brand	329	8,47%
Verkeersongeval	324	8,34%
Waterbevoorrading	256	6,59%
Vervoer / Werkzaamheden	228	5,87%
Expo / Demo / Oefening	202	5,20%
Ontmanteling drugs	191	4,92%
Humanitaire hulp	168	4,32%
Logistiek	135	3,47%
Opzoeking vermiste personen	119	3,06%
Overstroming	70	1,80%
Duiken	67	1,72%
Verdachte enveloppes en pakjes	65	1,67%
Preventieve opdrachten	51	1,31%
Verdelging wespennesten	49	1,26%
Instorting	42	1,08%
Storm	37	0,95%
Gevaarlijke producten (CBRN)	32	0,82%
Bomalarm	23	0,59%
Ontploffing	17	0,44%
Totaal	3.885	100%

Ontmanteling van drugs

In samenwerking met het parket en de politie kwam de Civiele Bescherming ongeveer 200 keer tussen bij de [ontmanteling van drugslabo's of cannabisplantages](#).

Bij dit type interventie komt het erop aan zo snel mogelijk elk risico voor de buurt en het milieu weg te nemen en de veiligheid van de hulp- en veiligheidsdiensten ter plaatse te garanderen. Daartoe neutraliseert en vernietigt de Civiele Bescherming de cannabisplanten, de chemische producten en de installaties van de drugslabo's of de cannabisplantages zodat de productie van verdovende middelen niet voortgezet kan worden. De Civiele Bescherming beschikt hiervoor onder meer over meettoestellen om chemische producten te identificeren en over speciale vaten voor transport. Bovendien stelt ze zuurbestendige pakken en persluchtflessen ter beschikking van de hulp- en veiligheidsdiensten die zelf ook bescherming nodig hebben. Als alle chemische producten geneutraliseerd zijn, transporteert de Civiele Bescherming de installaties en chemische producten naar een afvalverwerkend bedrijf.

Verdachte enveloppes en pakjes

In 2015 is de Civiele Bescherming meer dan 60 keer ingezet naar aanleiding van [verdachte enveloppes en pakjes](#).

© IBZ

Na een oproep van de politie komt de Civiele Bescherming ter plaatse en voert ze een voorafgaande analyse uit voor zowel de radiologische als de chemische aspecten. De plaats wordt beveiligd. De Civiele Bescherming verzekert vervolgens zo snel mogelijk het transport van het verdacht pakket naar een van de laboratoria van Defensie (*FOL/DLD*).

Dat voert de analyses uit op het vlak van chemische, biologische en radiologische detectie en op het vlak van explosieven. Als het geanalyseerde staal onder de categorie van de biologische risico's valt, wordt het naar het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (*CODA-CERVA*) gestuurd. Het Federaal Agentschap voor de Nucleaire Veiligheid (*FANC*) wordt gewaarschuwd als de voorafgaande analyse positief is voor radiologische aspecten.

OPVANGPLAATSEN VOOR ASIELZOEKERS

In 2015 heeft de Civiele Bescherming, op verzoek van de staatssecretaris voor Asiel en Migratie, vrijwilligers ingezet om de opvangcapaciteit voor asielzoekers te verhogen.

In augustus is de Civiele Bescherming opgeroepen om in samenwerking met Defensie bijkomende tenten op te zetten in de opvangcentra van het land.

In september heeft Fedasil kunnen rekenen op ondersteuning van de Civiele Bescherming om noodkampen te installeren in Jalhay, Theux en Amel. Het materieel maakt deel uit van het programma *Emergency Temporary Shelter* (ETS) van B-FAST.

In oktober werkten 31 vrijwilligers van de Civiele Bescherming mee aan de creatie van 500 bijkomende plaatsen in het centrum beheerd door het Rode Kruis in het WTC III-gebouw in Brussel. Hun opdracht bestond uit de installatie en toekenning van bedden, de verdeling van dekens en hygiënisch materiaal en logistieke ondersteuning.

■ Versterking van de specialiteiten

Investering in CBRN-materieel

Er is 1,3 miljoen euro geïnvesteerd in CBRN-materieel (chemisch, biologisch, radiologisch en nucleair), alsook in de rekrutering van chemische experts.

Het betreft voornamelijk gespecialiseerd materieel, zoals portieken, meetsondes op afstand en spectrometers die een ruime waaier aan gevaarlijke stoffen – van radioactieve stoffen over strijdgassen tot andere giftige chemische producten – detecteren of identificeren, alsook decontaminatie-eenheden voor personen en voertuigen. Door dit materieel kan de Civiele Bescherming een sterkere ondersteuning bieden aan de hulpverleningszones en de politie bij CBRN-incidenten.

Deze investering is een eerste stap richting de creatie van een *CBRN-pool* bij de Civiele Bescherming.

De rekrutering van *adviseurs gevaarlijke stoffen* in 2016 is de volgende stap.

© Bruno Bosilo

Overeenkomst ter ondersteuning van de reddingshondteams

Op 15 oktober 2015 heeft de Civiele Veiligheid een overeenkomst afgesloten met de *Stichting Vicky & Alexis* over de ondersteuning van *hulpverleningsteams met honden*. Deze stichting heeft geld ingezameld om de aankoop van materieel te financieren waarmee in de eenheid van de Civiele Bescherming van Crisnée een site kan worden ingericht voor de opleiding van de reddingshondteams. Deze zijn gespecialiseerd in de opsporing van slachtoffers van rampen. De brandweerschool van de provincie Luik zal er haar praktijkopleidingen tot het behalen van het getuigschrift van hondengeleider organiseren.

Naast het opleidingscentrum financiert de stichting ook de aankoop van een drone die uitgerust is met een warmtecamera. Via deze vooruitstrevende technologie, die de lokalisatie van slachtoffers vergemakkelijkt, kan de Civiele Bescherming kostbare minuten winnen tijdens de opsporing van vermiste personen.

© weim Corbisier

© IBZ

■ Internationale samenwerking

Europese rampoefening voor overstromingen in Antwerpen

Van 6 tot 9 maart 2015 vond de grootschalige Europese oefening *EUBelmodex15* plaats in de regio Antwerpen. Het scenario omvatte overstromingen op grote schaal in België, Nederland en het noorden van Frankrijk. Om het hoofd te bieden aan deze uitzonderlijke omstandigheden, vroegen de Belgische overheden Europese versterking. In totaal namen 300 personen uit 20 verschillende landen deel aan de operatie, verspreid over vijf sites.

EUBelmodex is een van de drie oefeningen die in verschillende landen georganiseerd zijn onder leiding van de Belgische Civiele Veiligheid in het kader van het *Mechanisme voor civiele bescherming van de Europese Unie*.

Het doel ervan is dubbel:

- voorbereiden van de verschillende Europese interventiemodules (*High capacity pumping*, *Water purification* en *Chemical, biological, radiological and nuclear detection and sampling*) en de Europese coördinatie-experts (European civil protection team – EUCPT),
- ervoor zorgen dat België op multidisciplinaire wijze zijn operationele procedures kan verbeteren om deze teams te ontvangen en te coördineren.

Bekijk de film over *EUBelmodex*.

© Provincie Antwerpen

USAR behoudt label Verenigde Naties

In 2015 hebben de Belgische USAR-teamleden (Urban Search And Rescue) hun kwaliteitslabel van de Verenigde Naties behouden tijdens een oefening in Denemarken. Op 30 september 2015 trok een Belgisch *MUSAR*-team (Medium Urban Search and Rescue) van 44 personen naar Denemarken. Daar ging het, in gezelschap van een lokaal team, de uitdaging aan om de *INSARAG*-classificatie te behouden die het in 2010 verkreeg om op internationaal niveau te interveniëren. Deze *INSARAG*-classificatie is een "internationaal kwaliteitslabel" dat experts van de Verenigde Naties toekennen.

© IBZ

De evaluatie van de USAR-module gebeurde tijdens een oefening van 36 uur gebaseerd op een dynamisch en realistisch scenario, met inbegrip van de volledige cyclus van een inzet op het terrein (voorbereiding, activering, mobilisering, ontplooiing, operatie, demobilisatie). Uiteindelijk behielden de specialisten van de Civiele Bescherming en de hulpverleningszones die dit USAR-team vormen, het *INSARAG*-label. Zo kunnen ze buiten de landsgrenzen blijven interveniëren in het kader van *B-FAST*, het Belgisch intergouvernementeel interventiemechanisme bij rampen in het buitenland.

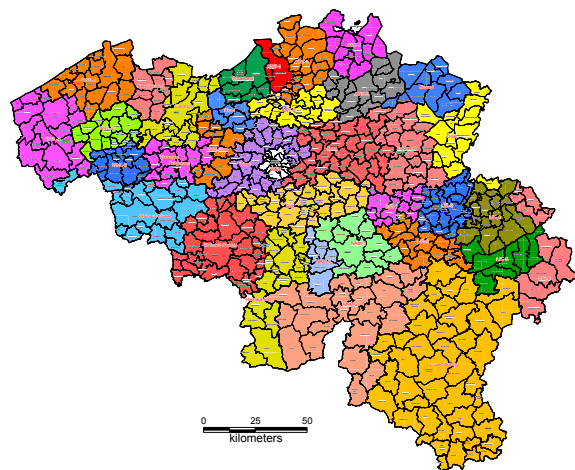
Hervorming van de civiele veiligheid

De *wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid* vormt het kader voor de hervorming van de brandweer.

In 2014 telde België 250 brandweerkorpsen, gegroepeerd in 34 prezones. Dat was een tussenstap bij de concretisering van de hervorming. Op 1 januari 2015 zijn 28 van deze prezones hulpverleningszone geworden. De andere maakten deze overgang in de loop van 2015.

[Kaart in groot formaat](#)

■ Begeleiding en ondersteuning

Om de (pre)zones maximaal te helpen bij de uitvoering van de hervorming, heeft de Civiele Veiligheid hen in 2015 op verschillende manieren geholpen: interpretatie van de reglementering, informatie (met name de bijgewerkte FAQ op de website van de Civiele Veiligheid), vergaderingen enz. Alle handleidingen, FAQ's en andere nuttige informatie over de hulpverleningszones zijn beschikbaar op de website: www.protectioncivile.be/nl/inhoud/hervorming.

De federale diensten van de gouverneurs verleenden met succes ondersteuning op het vlak van de coördinatie tussen en het toezicht op de hulpverleningszones.

■ Start van de Oprachtcentrale

In het zog van de creatie van de hulpverleningszones zag een nieuwe structuur in 2015 het licht binnen de Civiele Veiligheid: [de Oprachtcentrale](#).

Haar doel is te vermijden dat elke zone een opdracht moet lanceren voor de aankoop van materieel, waardoor de hulpverleningszones tijd kunnen winnen en interessantere aankooprijzen genieten. Een ander voordeel is de harmonisatie van het materieel in de zones. Dat is een belangrijk element bij bijvoorbeeld

interzonale opdrachten. Als het materieel van de zones compatibel is, zal het werk op het terrein vlotter en efficiënter verlopen.

De invoering van deze nieuwe structuur is geleidelijk gebeurd in de loop van 2015. Drie werkgroepen van de Oprachtcentrale zijn al gestart met het opstellen van bestekken voor beschermingsharnassen tegen vallen, ladderwagens van 30 meter en bosbrandvoertuigen.

© Bruno Bosilo

■ Reglementaire aanpassingen

Federaal geschiktheidsattest

Via de brandweerscholen en naargelang de noden van de zones, organiseert de FOD Binnenlandse Zaken minstens één keer per jaar specifieke geschiktheidsproeven voor kandidaten voor functies van het basis-kader (brandweerman) of het hoger kader (kapitein). In 2015 zijn 649 kandidaten geslaagd voor deze proeven.

Periodiek Preventief Medisch Onderzoek

In 2015 zijn de hulpverleningszones aangespoord om een Periodiek Preventief Medisch Onderzoek (PPMO) in te voeren, dat de fysieke conditie van de operationele brandweerlieden nagaat. De fysieke geschiktheid van het operationeel personeel moet om de twee jaar worden geëvalueerd op basis van de arteriële bloeddruk, een brandbestrijdingstest en een traplooptest.

In maart 2015 zijn de eerste opleidingen "Train The Trainer" met betrekking tot de invoering van dit PPMO gestart. Twee vertegenwoordigers van elke brandweerschool zijn er opgeleid. Zo kunnen ze op hun beurt andere verantwoordelijken voor dit onderzoek opleiden. Het Federaal Kenniscentrum voor de Civiele

veiligheid heeft een budget van 50.000 euro per school voorzien ter ondersteuning van de aankoop van het nodige materiaal voor deze opleiding.

Nieuw koninklijk besluit betreffende de opleidingen

Het [koninklijk besluit van 18 november 2015 betreffende de opleiding van de leden van de openbare hulpdiensten en tot wijziging van diverse koninklijke besluiten](#) organiseert de nieuwe opleidingen voor het operationeel personeel van de hulpverleningszones.

Deze nieuwe reglementering brengt belangrijke wijzigingen met zich mee, waaronder:

- nieuwe benamingen voor de brevetten,
- stijging van het aantal opleidingsuren voor de graden van sergeant en kapitein en daling van het aantal uren voor de graden van korporaal en adjudant,
- jaarlijkse permanente opleiding van minimaal 24 uur voor zowel het beroepspersoneel als het vrijwillig personeel van de brandweer,
- mogelijkheid tot zelfstandig leren (e-learning) voor het theoretisch gedeelte van een opleidingsmodule,
- vrijstelling voor de jonge brandweerlieden voor een deel van de opleidingen van hun brevet, voor zover ze slagen voor de nieuwe cadettenopleiding van de brandweer.

In 2015 stelde het Federaal Kenniscentrum voor de Civiele veiligheid nieuwe cursussen op voor de acht opleidingen tot het behalen van brevetten. Er is ook een eerste opleiding "Train The Trainer" voor het [Incident Command System](#) georganiseerd in het opleidingscentrum van Vlaams-Brabant (PIVO). Deze module helpt de operationele verantwoordelijken van een hulpverleningszone bij het beheer van de brandweerlieden en bij de inzet van de brandbestrijdingsmiddelen in geval van grootschalige incidenten.

NIEUWE VUURHAL VOOR BRANDBESTRIJDINGSOEFENINGEN

Op 18 september 2015 is een nieuwe vuurhal ingehuldigd op de site van het Provinciaal Opleidingscentrum te Zedelgem in West-Vlaanderen. Deze vuurhal is vooral bedoeld voor brandbestrijdingsoefeningen in het kader van de brandweeroopleidingen. Het project kan daarenboven nuttig en leerrijk zijn voor alle brandweerkorpsen van het land, wetenschappelijke instituten en kenniscentra.

Naast het oefengebouw is een oefenplaat gelegd, waarop containers worden geplaatst om tactiek en techniek in een warme omgeving te kunnen oefenen. In het kader van de hervorming zullen de vuurhal en de oefenplaat ook opengesteld worden voor de andere provincies.

© Provincie West-Vlaanderen

Hulpcentra 112/100

De hulpcentra 112/100 kunnen permanent bereikt worden voor hulp in noodgevallen. In 2015 hebben alle hulpcentra 112/100 van België samen 2.757.722 noodoproepen ontvangen.

■ Nieuwe telefooncentrales

In 2015 zijn de [hulpcentra 112/100](#) van Luxemburg, Limburg en Antwerpen uitgerust met nieuwe telefooncentrales. Hun operators gebruiken voortaan grotere schermen met een gebruiksvriendelijkere configuratie. In 2016 komen er nieuwe centrales voor de hulpcentra van Luik en Henegouwen.

De modernisering van de hulpcentra 112/100 is een eerste stap om te evolueren naar een gemeenschappelijke databank voor alle centra en een efficiënter beheer van de informatie. Deze databank bevat

cartografische en telefonische gegevens alsook de beschikbare middelen voor alle hulpcentra 112/100.

© IBZ

■ Belgische handleiding voor brandweerregulatie

De eerste “Belgische handleiding voor brandweerregulatie” voor de operators van de hulpcentra 112/100 is eind 2015 verspreid. Deze kan gebruikt worden tijdens de opleiding van de nieuwe operators en als dagelijks instrument bij het beheer van de oproepen.

Deze handleiding inventariseert de gebeurtenistypes die overeenkomen met de kritieke situaties op het terrein. Zo kan de operator naargelang de situatie de juiste vragen stellen, de eerste veiligheidsinstructies geven en indien nodig terugbellen om verdere informatie te krijgen in afwachting van de aankomst van de hulpdiensten. Dit instrument kan nooit de expertise en het gezond verstand vervangen, maar het biedt een rode draad om de brandweerooproepen naar de hulpcentra 112/100 optimaal te beheren.

Bovendien biedt de nieuwe [brandweerhandleiding](#) een link naar de handleiding voor medische regulatie om vlot van de ene naar de andere handleiding te kunnen switchen.

Veiligheidsbeleid

De FOD Binnenlandse Zaken vervult een sleutelrol in het preventiebeleid. In samenwerking met zijn lokale en regionale partners, ontwikkelt de FOD acties ter preventie van radicalisering, inbraak en brand.

Preventie van radicalisme

■ Coördinatie van de werkgroep preventie

De werkgroep preventie bestaat uit leden van de Nationale Taskforce, alsook vertegenwoordigers van de regio's en enkele grote steden. Ze moet met name onderzoeken of een deradicaliseringsprogramma zinvol is en een geïntegreerde lijst opstellen met alle preventie- en deradicaliseringsinitiatieven van het hele land.

■ Ondersteuning voor projecten in steden en gemeenten

In 2015 is twee miljoen euro geïnvesteerd in de ondersteuning van steden en gemeenten op het vlak van de preventie van radicalisme. Voortaan genieten vijftien in plaats van tien gemeenten hiervan.

Verschillende vzw's hebben ondersteuning gekregen. In Brussel geeft de vzw BRAVVO opleidingen rond het thema radicalisme aan het preventiepersoneel van de stad. In Luik maakte de vzw Dérives van de gebroeders Dardenne de documentaire “La chambre vide”. Deze docu vertelt het verhaal van de dagelijkse strijd van een moeder die haar zoon verloren heeft in het Syrisch conflict. De stad Antwerpen werkt dan weer samen met de vzw De Touter, die gezinnen en jongvolwassenen begeleidt die te maken krijgen met radicalisering.

■ Mobiel interventieteam ter ondersteuning van de lokale overheden

Om tot een efficiënte aanpak van radicalisering te komen, hebben de lokale overheden behoefte aan ondersteuning op maat om het fenomeen te analyseren, aan te pakken en te evalueren. Steden en gemeenten hebben talrijke vragen over preventie, aanpak, nazorg, integrale en geïntegreerde initiatieven, samenwerkingsverbanden, kennis ... De FOD Binnenlandse Zaken probeert deze steden en gemeenten een operationele ondersteuning te bieden door de creatie van een mobiel team, dat hun – eenmaal opgeleid – ter beschikking zal staan.

Het team zal bestaan uit vier adviseurs met expertise in verschillende domeinen. De focus van dit team, dat in 2016 de baan op gaat, zal liggen op analyse, training, coaching en evaluatie.

■ Trainingspakket Bounce: weerbaarheid van jongeren verhogen

Via het project STRESAVIORA (Strengthening Resilience Against Violent Radicalisation), gefinancierd door de Europese Commissie en gecoördineerd door de FOD Binnenlandse Zaken, is tussen januari 2013 en januari 2015 een training voor vroegtijdige preventie ontwikkeld. Het doel is (kwetsbare) jongeren te helpen bij het versterken van hun veerkracht ten aanzien van radicale invloeden en ook hun omgeving hiervan bewust te maken.

Het project resulteerde in de ontwikkeling van de “BOUNCE Resilience Tools”, een op wetenschappelijk onderzoek gebaseerd pakket van drie onderling verbonden en complementaire trainings- en bewustmakingstools voor jongeren en hun sociale omgeving die geconfronteerd worden met radicale ideologieën en boodschappen:

- BOUNCE young: weerbaarheidstrainingen voor jongeren,
- BOUNCE along: bewustmakingstools voor ouders en eerstelijns werkers,
- BOUNCE up: train-the-trainer tools voor eerstelijns werkers.

Deze tools zijn beschikbaar op de website: www.bounce-resilience-tools.eu.

In november 2015 ging het project BOUNCE officieel van start. Het loopt tot eind 2017 en zal focussen op drie centrale doelstellingen:

- brede invoering op lokaal niveau van de reeds ontwikkelde BOUNCE Resilience Tools,
- ontwikkeling van een resilience trainer-netwerk binnen de verschillende EU-lidstaten voor de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken,
- onderzoek naar de effecten van weerbaarheidstraining door middel van een evaluatiesysteem.

Inbraakpreventie: “1 dag niet” krijgt veel weerklank

Ter gelegenheid van de actie “1 dag niet” (9 tot 15 november 2015), zijn in heel België 583 initiatieven georganiseerd door politie, gemeenten, preventiediensten, buurtpreventieadviseurs, gemeenschapswachten, scholen en ondernemers. Om het hoge aantal woninginbraken te verminderen, hebben ook de federale diensten van de gouverneurs hun bijdrage geleverd door in nauw overleg samen te werken met alle betrokken overheden en diensten, alsook met de burger. In 2015 is de focus gelegd op burgerparticipatie, onder meer via acties van de buurtinformatienetwerken.

Dankzij de talrijke initiatieven en het enthousiasme van de lokale partners zijn heel wat burgers gesensibiliseerd voor inbraakpreventie. Er is veel weerklank geweest in de media en ook op de sociale media is de actie niet ongezien gebleven: de Facebookpagina's hebben ruim 330.000 bezoekers bereikt en er zijn meer dan 3.200 likes geregistreerd. De promotiefilms “1 dag niet 2015” en “1 jour sans 2015” op YouTube zijn meer dan 4.000 keer bekeken.

Meer dan 100 nieuwe buurtinformatienetwerken

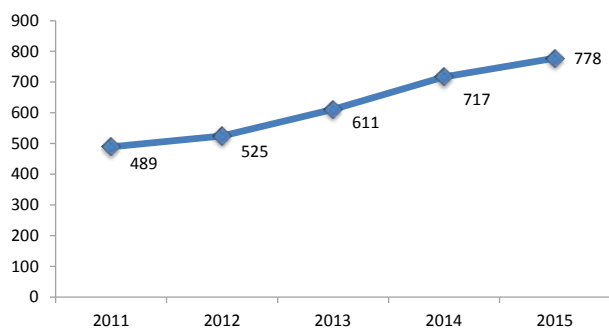
In 2015 heeft de stijging van het aantal buurtinformatienetwerken (BIN's) zich voortgezet, met meer dan 100 nieuwe buurtinformatienetwerken in Vlaanderen en Wallonië. Verhoudingsgewijs kende Wallonië de sterkste toename: van 59 naar 103 BIN's.

© Betty Bex

Eind 2015 waren er in België 778 geregistreerde buurtinformatienetwerken, waarvan 673 in Vlaanderen, 103 in Wallonië en 2 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Aantal buurtinformatienetwerken in België

In 2016 zal het Begeleidingscomité voor de Buurtinformatienetwerken een andere samenstelling krijgen, die representatiever is voor het nieuwe evenwicht.

Brandpreventie

Jaarlijks vallen er tientallen slachtoffers bij woningbranden. In 2015 zijn 57 mensen op die manier om het leven gekomen. Daarom is het uitermate belangrijk om blijvend in te zetten op brandpreventie.

■ Meer uniformiteit in de reglementering

Bij brandpreventie zijn verschillende machtsniveaus betrokken. Zowel de gemeenschappen, de gewesten als de federale overheid hebben deel in de uitwerking van de reglementering.

De reglementering voor de ziekenhuizen of de verplichtingen voor rookmelders in woningen zijn concrete voorbeelden van succesvolle samenwerking.

■ 250 nieuwe brandpreventieadviseurs opgeleid

De taak van de brandpreventieadviseurs bestaat in het informeren van de burgers over hoe zij hun huis brandveiliger kunnen maken. Dat begint bij het promoten van rookmelders en het belang van een vluchtplan.

Brandpreventieadviseurs zijn brandweelrui in de hulpverleningszones die de burger advies geven over brandveiligheid in zijn eigen omgeving, in zijn eigen taal en bovendien gratis. Een tussenkomst van zo'n adviseur aanvragen kan onder meer via www.brandpreventieadviseur.be.

De FOD Binnenlandse Zaken ondersteunt de brandpreventieadviseurs door materiaal zoals informatieborden ter beschikking te stellen en hen op de hoogte te houden van de laatste stand van zaken in het domein van de brandpreventie (bv. soorten rookmelders).

Voetbalveiligheid: meer incidenten, meer sancties

De Voetbalcel staat in voor de coördinatie van het veiligheidsbeleid bij voetbalwedstrijden, hoofdzakelijk in de hoogste afdelingen. Zij waakt over de toepassing van de voetbalwet. Dit laatste vertaalt zich in sancties voor clubs en supporters die deze wet overtreden.

In 2015 zijn er meer incidenten met voetbalsupporters vastgesteld. Dat heeft geleid tot een toename van het aantal pv's opgesteld door de ordediensten en een stijging van het aantal sancties uitgesproken door de Voetbalcel.

Deze stijging is te verklaren door de veranderingen die elk seizoen plaatsvinden, zowel van de meespelende clubs als van hun sportieve resultaten. Deze variabele factoren hebben immers een invloed op de supportersgroepen die telkens voor een andere dynamiek zorgen.

In 2015 hebben de ordediensten 1.478 processen-verbaal opgesteld voor de schending van de voetbalwet. Dat zijn er 348 meer dan het jaar voordien. Daarmee stijgt het aantal uitgeschreven pv's voor het derde jaar op rij. In totaal zijn er 9.634 maanden stadionverbod en 495.425 euro aan boetes opgelegd in 2015.

OPRICHTING FONDS JO VANHECKE

Onder de vlag van de Koning Boudewijnstichting is het fonds opgericht na het overlijden van Jo Vanhecke, voormalig directeur van de Voetbalcel en internationaal erkend expert in dit domein. Dit fonds heeft tot doel de voetbalwaarden te promoten die essentieel waren voor Jo: de verbetering van security, safety en service. Het ondersteunt projecten die de voetbalveiligheid verhogen, maar ook aandacht hebben voor de sociale dimensie van voetbal en meer bepaald de bevordering van het respect, de fair play, de verdraagzaamheid en de gelijkheid. Naast het Belgisch luik komt er ook een Europees luik, dat de Europese voetbalbond UEFA en de Raad van Europa zullen beheren.

Giften zijn welkom via storting op rekening IBAN: BE10 0000 0000 0404 en BIC: BPOTBE1 van de Koning Boudewijnstichting met vermelding van "151310 – Fonds Jo Vanhecke".

Bescherming van personen

In 2015 zijn specifieke beschermingsmaatregelen genomen in 57 van 75 dossiers over **personen die bedreigd zijn** bij de uitoefening van hun functie. De toename van dit soort dossiers komt voornamelijk door de verschillende terroristische dreigingen.

Van technopreventief advies over politiepatrouilles tot een eventuele bescherming met bodyguards: het Crisiscentrum bepaalt de meest adequate veiligheidsmaatregelen na de analyse van het dossier, in samenwerking met het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse en de politie- en inlichtingendiensten. Het Crisiscentrum volgt deze procedure eveneens bij zijn opdracht ter bescherming van vips die België bezoeken: meer dan 2.700 in 2015, in het bijzonder tijdens de twaalf **Europese toppen**.

Private veiligheid: naar een actualisering van de bewakingswet

De private veiligheidssector is een bevoorrechte partner in een integraal veiligheidsbeleid. In overleg met de sector, is de FOD Binnenlandse Zaken gestart met een actualisering van de wetgeving: eerste evaluatie van de bestaande wetgeving, identificatie van verbeterpunten voor de toekomst.

Dit is een belangrijke inspiratiebron geweest voor de herziening van de reglementering: uitbreiding van de mogelijkheden en bevoegdheden van de sector in bepaalde situaties, zodat zij een actievare rol kan spelen. Daartegenover zal er bijzondere aandacht gaan naar controles, zodat de sector een kwaliteitsvolle dienstverlening en een steeds groter professionalisme kan verzekeren.

De regering wenst het wetsontwerp midden 2016 voor te leggen aan het parlement.

PRIVATE VEILIGHEID: STIJGING VAN HET AANTAL PV'S

De sector van de private veiligheid (bewaking, beveiliging, privédetectives) is onderworpen aan een strikte controle. De regulatie op het terrein werpt vruchten af. Het aantal pv's zit in de lift: van 674 in 2014 naar 901 in 2015.

Nog opmerkelijker is de toename van het aantal pv's opgemaakt door de politie: 806 in 2015 tegenover 310 in 2014. Deze stijging is een rechtstreeks gevolg van de terreinbezoeken die zijn afgelegd in de politiezones. In 62 politiezones zijn er aan de contactpersonen voor private veiligheid informatiesessies gegeven over de werking van de Directie Controle, de sensibilisering rond de wetgeving, de aandachtspunten voor het opstellen van pv's enz.

Bestuurlijke aanpak van criminele motorbendes

Tal van lokale besturen en politiediensten, voornamelijk in de Belgische grensregio's, hebben de voorbije jaren een verhoogde activiteit van criminele motorbendes vastgesteld.

De minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken beschouwt de aanpak van criminele motorbendes als een prioriteit, zowel in België als op Europese schaal. Een bepalend werkpunt vormt het versterken van de administratieve instrumenten en maatregelen, aanvullend op de acties door politie en justitie.

Op lokaal niveau vertaalt dit zich meer bepaald in een betere screening van vergunningsaanvragen (bijvoorbeeld om een clublokaal uit te baten). Daarnaast wordt ook strenger toegekeken op criminele motards die via het portiermilieu trachten te infiltreren in en greep te krijgen op bepaalde uitgaansgelegenheden in het nachtleven.

Op het niveau van de Benelux leidde België in 2015 een projectgroep die werkt rond een betere grensoverschrijdende informatie-uitwisseling en samenwerking rond de aanpak van criminele motorbendes in de Euregio Maas-Rijn.

Op Europees vlak pleitte de minister in 2015 voor een betere politionele beeldvorming van deze bendes, een versterking van de samenwerking tussen de lidstaten en een verdere ontwikkeling van de administratieve maatregelen tegen criminele motorbendes in de Europese Unie.

Rallycommissie: succesvolle adviezen

De **Rallycommissie** werkt aan het bestaande wettelijke kader om alle partners nog meer te responsabiliseren en een groot aantal rally's optimaal te beveiligen. Sinds 1997 onderzoekt deze commissie de veiligheidsplannen van een 70-tal rally's per jaar.

© Belga

Door dit beveiligingswerk in samenwerking met alle betrokken actoren (FOD Mobiliteit, gemeentelijke en provinciale overheden, politie en autosportfederaties), is het aantal ongevallen met toeschouwers substantieel gedaald. In 2015 heeft zich geen enkel ongeval met toeschouwers voorgedaan.

De uitdaging bestaat erin de huidige reglementering te herzien om ze te vereenvoudigen en in een nieuw kader te gieten. Zo kunnen aan de organisatoren maatregelen worden opgelegd die tot op vandaag louter aanbevelingen zijn, zoals de verplichting om publiek te verbieden in een zone van tien meter aan beide kanten van de weg.

Democratie en identiteit

Verkiezingscongres: internationale uitwisseling van kennis en ideeën

Van 30 maart tot en met 2 april 2015 is, in het kader van het Belgisch voorzitterschap van de Raad van Europa, een verkiezingscongres georganiseerd in het Egmontpaleis te Brussel. Deze vierdaagse conferentie bracht experts van verkiezingsadministraties en internationale instellingen uit de hele wereld bij elkaar. In totaal zijn 160 deelnemers uit 60 verschillende landen geteld.

© Peter Grouwels

Raadplegingen van het Rijksregister

Het aantal transacties (raadplegingen en bijwerkingen van het Rijksregister) stijgt ieder jaar. In 2015 zijn 798.752.271 transacties geregistreerd. Dat is een verhoging van bijna 15 % ten opzichte van 2014 (694.578.642 transacties).

Om dit toenemende dataverkeer mogelijk te maken en mee te zijn met de technologische evolutie, werkt het Rijksregister continu aan de modernisering van zijn soft- en hardware. Dit met de bedoeling de werking te optimaliseren op het vlak van toegankelijkheid, gebruiksvriendelijkheid, prestaties, continuïteit en veiligheid.

Identiteitsdocumenten

De FOD Binnenlandse Zaken produceert en verdeelt de elektronische identiteitskaart (eID), de Kids-ID en de elektronische verblijfstitels voor vreemdelingen. In 2015 zijn niet minder dan 2.236.851 eID's uitgereikt. Dat is bijna het dubbele van 2014 (1.272.439).

Kids-ID voor kinderen in het buitenland

Sinds oktober 2015 kunnen Belgische kinderen jonger dan 12 jaar die in het buitenland verblijven, een Kids-ID verkrijgen als reis- en identiteitsdocument. De Kids-ID moet in het buitenland worden aangevraagd en opgehaald bij de diplomatieke post of ambassade. Voor de realisatie van dit project is samengewerkt met de FOD Buitenlandse Zaken.

CheckDoc: meer dan 20.000 geregistreerde gebruikers

Via CheckDoc (www.checkdoc.be) is het mogelijk de geldigheid van Belgische identiteitsdocumenten na te kijken (paspoort, identiteitskaart, verblijfstitel met chip).

Eind 2015 telde CheckDoc 20.542 geregistreerde gebruikers.

De website van CheckDoc is 431.648 keer geraadpleegd in 2015. Dat is een stijging met meer dan 15 % ten opzichte van 2014 (373.658 raadplegingen).

DocStop: bijna 275.000 identiteitsbewijzen geannuleerd

DocStop (www.docstop.be) is een gratis nummer (00800 2123 2123), dat wereldwijd beschikbaar is om het verlies of de diefstal van een identiteitsbewijs te melden.

MODEL VAN BESLUIT VAN DE BURGEMEESTER EN VAN POLITIEVERORDENING IN LIMBURG

In Limburg zijn in het kader van de aanpak van de criminele motorbendes een model van besluit van de burgemeester en een model van politieverordening ontworpen om bijeenkomsten en het organiseren van activiteiten te verbieden alsook een samenscholingsverbod in te stellen op het grondgebied van de gemeente.

Deze modellen kaderen in de ondersteuning van de lokale besturen voor de bestuurlijke politieaanpak van dit fenomeen.

In 2015 zijn 274.354 verloren, gestolen of beschadigde kaarten geannuleerd kunnen worden via de toepassing DocStop (67,14 %) of via de gemeenten (32,86 %).

Versterking van de veiligheidselementen van de eID

Vanaf 1 maart 2014 is de elektronische identiteitskaart tien in plaats van vijf jaar geldig. Om een betere bescherming te bieden voor de burger, zijn de digitale veiligheidskenmerken van de elektronische chip aangepast.

In 2015 zijn ook een aantal uiterlijke kenmerken van de kaart gewijzigd en de verschillende fysieke veiligheidslagen van de kaart gepersonaliseerd. Op de eID staat nu een veiliger hologram waarbij de nieuwste technologie is gebruikt. Al deze aangepaste veiligheidselementen moeten het vervalsen van de kaart nog moeilijker maken.

Voortgezette strijd tegen identiteitsfraude

Identiteitsfraude is een alsmaar groter wordend probleem dat verregaande gevolgen kan hebben. In het verleden zijn verschillende initiatieven genomen in de strijd tegen identiteitsfraude en in 2015 is deze strijd voortgezet. De gemeenten vormen hierbij een belangrijke partner. Binnen elke gemeente is een referentieambtenaar aangewezen: de gemeentelijke SPOC (single point of contact) voor identiteitsfraude.

Deze SPOC verzamelt informatie en wisselt die uit met collega's, adviseert andere ambtenaren van zijn gemeente, neemt deel aan infosessies ... Het doel is te komen tot een netwerk van specialisten op het vlak van identiteitsfraude. In december 2015 had 96 % van de gemeenten een SPOC aangesteld.

Herwerking en modernisering van Mijn Dossier

Via de toepassing "Mijn Dossier" kunnen burgers online hun gegevens in het Rijksregister verifiëren, fouten signaleren en nagaan wie hun gegevens de laatste zes maanden heeft opgevraagd. Daarnaast kunnen ze allerlei officiële documenten uit het bevolkingsregister downloaden en afdrukken. De vormgeving is voortaan identiek voor alle attesten, met het zegel van het Koninkrijk België en de vermelding "FOD Binnenlandse Zaken – Rijksregister".

Naast een herwerking van deze toepassing is ook de webservice voor de gemeenten gemoderniseerd. Naast tekstbestanden kan de webservice nu ook PDF-bestanden afleveren, ondertekend door het Rijksregister en voorzien van alle noodzakelijke logo's. De gemeenten kunnen deze webservice gratis integreren in hun bestaande e-loket of er pc-automaten mee uitrusten.

Asiel en migratie

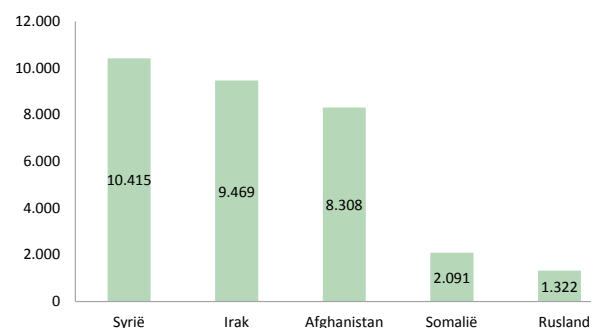
Asielcrisis: een snelle reactie in België

Ondanks de omvangrijke stijging van het aantal asielaanvragen, is België er – door het nemen van maatregelen zoals de snelle en significante versterking van de asielinstanties en de verhoging van de opvangcapaciteit – in geslaagd zijn internationale verplichtingen na te leven op het vlak van opvang en internationale bescherming.

Stijging van het aantal asielaanvragen

In 2015 heeft de Dienst Vreemdelingenzaken 35.476 asielaanvragen geregistreerd. Dat komt overeen met 44.760 personen (met inbegrip van de begeleide minderjarigen) en betekent een verhoging met 96 % in vergelijking met 2014. Het merendeel van de asielzoekers kwam uit Syrië, Irak en Afghanistan.

Top 5 van asielaanvragen per herkomstland in 2015

Daarnaast hebben in 2015 opvallend meer niet-begeleide minderjarige vreemdelingen asiel aangevraagd, namelijk 3.919. Het is na verificatie wel gebleken dat een relatief groot aantal van hen meerderjarig was op het moment van hun aanvraag.

Aanwervingen, mobiliteit en weekendwerk

Om het hoofd te bieden aan de asielcrisis, heeft de Dienst Vreemdelingenzaken 93 personeelsleden aangenomen voor de centrale diensten in Brussel en 67 voor de gesloten centra. De selectieprocedures zijn snel verlopen door de efficiëntie van de Stafdienst Personeel en Organisatie van de FOD Binnenlandse Zaken en van Selor.

De FOD Binnenlandse Zaken heeft tevens ondersteuning gekregen van personeel van andere FOD's en federale instellingen. Een vijftiental personeelsleden van andere administraties is voor bepaalde duur ter beschikking gesteld van de Dienst Vreemdelingenzaken. Deze externe hulp is erg gewaardeerd en bewijst de bestaande solidariteit en collegialiteit tussen de administraties en hun leidinggevenden.

Op het hoogtepunt van de asielcrisis hebben medewerkers van bepaalde diensten van de Dienst Vreemdelingenzaken weekendwerk verricht: interviews van asielzoekers en administratieve taken voor de opvolging van de vele dossiers. Door de reorganisatie van het werk zijn 500 interviews extra per maand afgewerkt.

© Dieter Telemans

De werklast van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen is eveneens gestegen: van 5.589 tot 11.305 dossiers.

120 nieuwe medewerkers zijn de rangen geleidelijk aan komen versterken. De nieuwe "protection officers" krijgen een specifieke opleiding en omkadering om enerzijds zo snel mogelijk operationeel te zijn en anderzijds bijzondere aandacht te behouden voor de kwaliteit van de behandeling van de aanvragen. Op korte termijn zal het aantal beslissingen toenemen van gemiddeld 1.300 naar 2.500 per maand.

Erkenningsgraad in België

In 2015 heeft het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen in 60,7 % van de beslissingen ten gronde gesteld dat de asielzoeker effectief internationale bescherming nodig had.

© Dieter Telemans

Het ging om 8.122 beslissingen voor 10.783 personen (inclusief de minderjarige kinderen die hun ouders vergezellen):

- 50,5 % beslissingen tot erkenning van de vluchtelingenstatus,
- 10,2 % beslissingen tot toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus.

De beschermingsgraad van 60,7 % is een stijging ten opzichte van 2014 (46,8 %) en 2013 (29,4 %). De meeste beschermingsstatussen in 2015 zijn toegewezen aan Syriërs (3.875 personen), Afghanen (990) en Irakezen (963).

Aspecten van nationale veiligheid

Bij de behandeling van een asielaanvraag onderzoekt het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen in de eerste plaats of de asielzoeker een gegronde vrees voor vervolging heeft of een reëel risico op ernstige schade loopt bij een eventuele terugkeer naar zijn land van herkomst. In september 2015 is daarenboven een nieuwe wet in werking getreden die de verplichting oplegt om rekening te houden met situaties waarbij de asielzoeker een gevaar vormt voor de samenleving of de nationale veiligheid.

Om die opdracht te kunnen uitvoeren, is een specifiek beleid ontwikkeld gericht op interne sensibilisering, de ontwikkeling van onderzoekstools, een grondige opvolging bij indicaties van bedreiging en samenwerking met de inlichtingendiensten. Zo kunnen personen die een gevaar vormen voor de samenleving tijdig gedetecteerd worden.

Praktische samenwerking in Europa

Het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) ondersteunt ten volle de initiatieven voor praktische samenwerking gecoördineerd door het Europees asielondersteuningsbureau (EASO) en kan als een voortrekker met een sterk engagement worden beschouwd. Zo zijn de medewerkers van het CGVS opgeleid volgens de EASO-trainingsmodules en hebben CGVS-experten deelgenomen aan de ontwikkeling van gemeenschappelijke rapporten omtrent informatie over de landen van oorsprong (COI). Het CGVS heeft tevens meegewerkt aan de ontwikkeling van kwaliteitsinstrumenten voor kwetsbare asielzoekers en aan proefprojecten rond de gemeenschappelijke behandeling van asielaanvragen.

Daarnaast heeft België in 2015 zijn solidariteit getoond met lidstaten waar het asielsysteem onder enorme druk staat. Verschillende medewerkers hebben gedurende meerdere weken de asielautoriteiten in Bulgarije, Italië en Griekenland mee ondersteund, ook in de zogenaamde hotspots in het kader van het relocatieproces. In 2016 zal België verder zijn schouders zetten onder de praktische samenwerking rond asiel.

Hervestigingsprogramma van België aanzienlijk uitgebreid

In 2015 heeft België zijn hervestigingsprogramma aanzienlijk uitgebreid. Er zijn 276 vluchtelingen ontvangen,

voornamelijk Syrische vluchtelingen uit Libanon, maar ook 88 Congolese vluchtelingen uit Burundi.

In het kader van het European Resettlement Scheme, dat de Europese lidstaten aanvaard hebben op 20 juli 2015 en waarbij ze samen meer dan 22.000 hervestigingsplaatsen aanbieden in de loop van 2015, 2016 en 2017, heeft België zich geëngageerd om 1.100 vluchtelingen op te nemen.

Snellere uitreiking van documenten van burgerlijke stand

Het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) reikt documenten van burgerlijke stand uit aan erkende vluchtelingen en staatlozen. Door het groeiende aantal erkenningsbeslissingen is er in 2014 een achterstand ontstaan van ongeveer 2.500 dossiers. In 2015 heeft het CGVS 12.066 aanvragen voor vluchtelingenattesten geregistreerd, 6.461 aanvragen voor getuigschriften van identiteit en 4.972 aanvragen voor getuigschriften van geboorte.

© Dieter Telemans

Het CGVS is een actieplan gestart om de achterstand weg te werken en de nieuwe instroom efficiënter te beheersen. Interne maatregelen en een vereenvoudigde procedure hebben geleid tot een snellere aflevering van de attesten en getuigschriften. Midden maart 2015 is de achterstand volledig weggewerkt. Door de nieuwe schriftelijke procedure zijn bovendien aanzienlijke besparingen gerealiseerd op werkuren, verzendings- en vertaalkosten.

NIEUWE WEBSITE VOOR HET COMMISSARIAAT-GENERAAL

Als centrale asielinstantie wil het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) de bezoeker op een gebruiksvriendelijke en overzichtelijke manier informeren over zijn werking en over de Belgische asielprocedure. Voor het eerst biedt het CGVS ook informatie aan over het gevoerde beschermingsbeleid, zowel over een aantal belangrijke thema's als over specifieke landen van herkomst.

De nieuwe website beantwoordt nog beter aan de verwachtingen van de eindgebruiker. Asielzoekers, advocaten, journalisten en andere geïnteresseerden kunnen gemakkelijk navigeren binnen de site om de relevante informatie zo snel mogelijk te vinden. Dankzij een visuele voorstelling van de asielprocedure kan de bezoeker eenvoudig alle stappen in het asielproces volgen en begrijpen.

Terugkeer

Bijkomende opvangcapaciteit in gesloten centra

De opvangcapaciteit in de gesloten centra van de Dienst Vreemdelingenzaken is aanzienlijk toegenomen. In het Centrum voor illegalen te Merksplas is een gerenoveerde blok met 64 bedden heropend. De totale capaciteit van het centrum is daarmee op 107 bewoners gekomen. De afronding van het renovatieproject biedt een dubbel voordeel: meer opvangplaatsen en een beter verblijfscomfort. Op organisatorisch vlak zit de voornaamste wijziging in een aanpassing van het leefregime, met een evolutie naar kleinere leefruimtes voor meer privacy.

Het Repatriëringscentrum 127bis te Steenokkerzeel nam een vleugel met 40 plaatsen weer in gebruik. Door de aanwerving van bijkomend personeel is de totale opvangcapaciteit in het centrum verhoogd naar 120 bewoners. Daarnaast beschikt het centrum door zijn ligging aan de luchthaven nog over 18 plaatsen voor bewoners van andere centra die er voor hun vertrek een nacht verblijven.

Rechtstreekse repatriëring uit gevangnissen en gesloten centra

Een van de prioriteiten van het verwijderingsbeleid van de Belgische regering is het repatriëren van personen in illegaal verblijf die misdrijven hebben begaan. De goede samenwerking tussen de Dienst Vreemdelingenzaken en de Algemene Directie van de Strafinrichtingen van de FOD Justitie heeft het mogelijk gemaakt het aantal repatriëringen van criminele vreemdelingen zonder verblijfsrecht in België significant te verhogen.

In 2015 zijn 1.437 personen verwijderd na een gevangenisstraf te hebben uitgezeten of na te zijn aangehouden. Dat zijn er 812 meer dan in 2014. Meer dan de helft (779) is rechtstreeks gerepatriëerd vanuit de strafinstellingen. De anderen zijn eerst overgebracht naar een gesloten centrum in afwachting van de organisatie van hun terugkeer. Het doel is het aantal repatriëringen van criminelen in 2016 nog te verhogen, bij voorkeur rechtstreeks vanuit de gevangnissen.

Beveiligde vluchten

Beveiligde vluchten maken de gedwongen verwijdering mogelijk van een groep personen in illegaal verblijf van dezelfde nationaliteit of van meerdere nationaliteiten. België heeft vijftien dergelijke vluchten georganiseerd, ofwel voor een operatie van nationale terugkeer, ofwel in samenwerking met andere lidstaten van de Europese Unie of geassocieerde staten. De belangrijkste bestemmingen waren de Balkanlanden, de Democratische Republiek Congo, Nigeria en Georgië.

Vreemdelingenbetwistingen

Aanwervingen en inhaalplan om achterstand te verminderen

Op 1 januari 2015 had de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen een achterstand van 27.326 beroepen waarin nog geen arrest was geweest binnen de drie maanden na indiening. De eerste voorzitter heeft

bijgevolg meer personeel gevraagd aan de regering. Bij de oprichting van de Raad in 2007 werd uitgegaan van 15.900 beroepen per jaar. In 2012-2015 is de Raad echter geconfronteerd met een instroom van gemiddeld 26.313 beroepen per jaar (of 65 % meer), terwijl het personeelsbestand slechts met 14 % gestegen is (van 237 naar 270 medewerkers).

Om de achterstand in het migratiecontentieux te verminderen, is een inhaalplan in werking getreden: de Raad heeft bijkomende kredieten gekregen voor de aanwerving van een magistraat, vier griffiers en dertien attachés. Aan Nederlandstalige kant is de Raad een proefproject met de creatie van een "inhaalcel" gestart.

© Rudi Jacobs

Ook aan Franstalige kant is de capaciteit verhoogd om de achterstand te verwerken.

Door deze maatregelen is de globale achterstand op één jaar tijd verminderd van 27.326 naar 22.414 beroepen. Het was vijf jaar geleden dat er achterstand is weggewerkt.

Aantal arresten nooit zo hoog

Sinds zijn oprichting heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen nog nooit zoveel arresten gewezen als in 2015, namelijk 22.850. Het aantal arresten dat de Raad in het migratiecontentieux heeft gewezen, is met 53 % gestegen: van 9.812 in 2014 tot 15.068 in 2015.

Record aantal beroepen in uiterst dringende noodzakelijkheid

Het aantal beroepen ingediend in uiterst dringende noodzakelijkheid is nog nooit zo hoog geweest: 1.168 in 2015 tegenover 986 in 2014, wat al een uitzonderlijk aantal was. De procedure in uiterst dringende noodzakelijkheid is zeer belastend aangezien de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen geacht wordt deze beroepen in principe te behandelen binnen een termijn van 48 uur.

Organisatie

Toename van het personeelsbestand

De FOD Binnenlandse Zaken telde 5.550 medewerkers op het einde van 2015 (tegenover 5.498 eind 2014). In het begin van 2015 daalde het aantal personeelsleden, maar met de aanwerving van nieuwe medewerkers voor de asielinstanties is dit weer toegenomen.

Algemene directies en diensten

Algemene directies en diensten	Aantal personeelsleden eind 2015
Algemene Directie Civiele Veiligheid	688
Algemene Directie Veiligheid en Preventie	203
Algemene Directie Crisiscentrum	93
Algemene Directie Instellingen en Bevolking	401
Algemene Directie Dienst Vreemdelingenzaken	1.938
Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen	540
Raad voor Vreemdelingenbetwistingen	287
Orgaan voor de Coördinatie van de Analyse van de Dreiging (OCAD)	13
Coördinatie- en Ondersteuningsdiensten	61
Stafdirectie Personeel en Organisatie/Logistiek	203
Stafdirectie Begroting en Beheerscontrole	20
Stafdirectie Informatie- en Communicatietechnologie	62
Interne Audit en Inspectie	8
Federale diensten van de gouverneurs	367
Noodoproepcentrales	666

Totaal

5.550

Eind 2015 bedroeg de gemiddelde leeftijd van het personeel 43 jaar. Onder de medewerkers bevonden zich 2.831 mannen (51,01 %) en 2.719 vrouwen (48,99 %). Van het aantal personeelsleden vanaf niveau A2 en hoger (488) waren er 269 mannen (55,12 %) en 219 vrouwen (44,88 %). Er waren 56,31 % Nederlandstaligen en 43,69 % Franstaligen tewerkgesteld. Het personeelsbestand bestond uit 29,19 % contractuele en 70,81 % statutaire medewerkers.

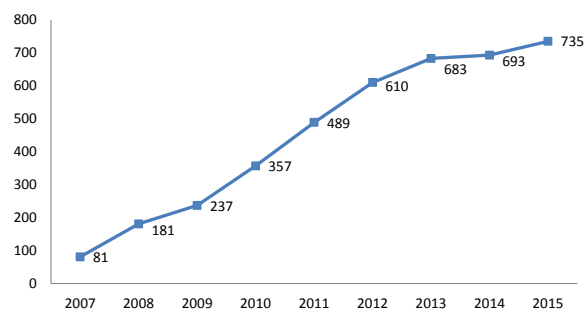
Bijna 47 % van de personeelsleden (2.604 medewerkers) was – geografisch gezien – niet tewerkgesteld bij de centrale diensten in Brussel, maar bij:

- de gesloten centra van de Dienst Vreemdelingenzaken (754 medewerkers),
- de noodoproepcentrales (666 medewerkers),

- de operationele eenheden van de Civiele Bescherming (552 medewerkers),
- de federale diensten van de gouverneurs (367 medewerkers),
- de diensten voor de uitreiking van de elektronische identiteitskaart in de gemeenten (184 medewerkers),
- de regionale diensten van het Rijksregister (47 medewerkers),
- de Centrale dienst voor Duitse vertaling (34 medewerkers).

Het aantal telewerkers bij de FOD Binnenlandse Zaken is ook in 2015 toegenomen: van 693 in 2014 naar 735 op het einde van 2015. Dat is meer dan 22 % van het aantal personeelsleden die een functie uitoefenen waarbij telewerk mogelijk is.

Aantal telewerkers

Welzijn in team

Na een proeffase in 2014 namen in 2015 een 20-tal teams (ongeveer 450 medewerkers) deel aan het project rond welzijn in team. Op basis van de resultaten van een enquête hebben de dienstverantwoordelijken een individuele coaching genoten. Daarna is onder begeleiding van een externe coach een groepsgesprek gehouden over thema's die hun team specifiek aanbelangen. Uit die gesprekken zijn concrete actieplannen voortgevloeid om het welzijn in elk team te bevorderen.

Daarnaast zijn meer dan 600 medewerkers van 20 noodoproepcentrales bevraagd naar hun welzijn op de werkvloer.

EMAS-label behaald

De FOD Binnenlandse Zaken heeft in 2015 het EMAS-label behaald voor het gebouw aan de Leuvenseweg 1-3 te Brussel. EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) is een Europese norm die een systeem voor continue verbetering van de milieuprestaties van een organisatie definieert: energie-, stroom-, water- en papierverbruik, afvalsortering, mobiliteit, duurzame aankopen enz.

Er is onder andere een milieuzorgsysteem in gebruik genomen. Dat helpt bij de opvolging van de gevoerde acties om de milieudoelstellingen te behalen. Het milieuzorgsysteem is positief geëvalueerd, waardoor de FOD Binnenlandse Zaken de EMAS-registratie heeft behaald.

Deelname aan feestelijkheden van 21 juli

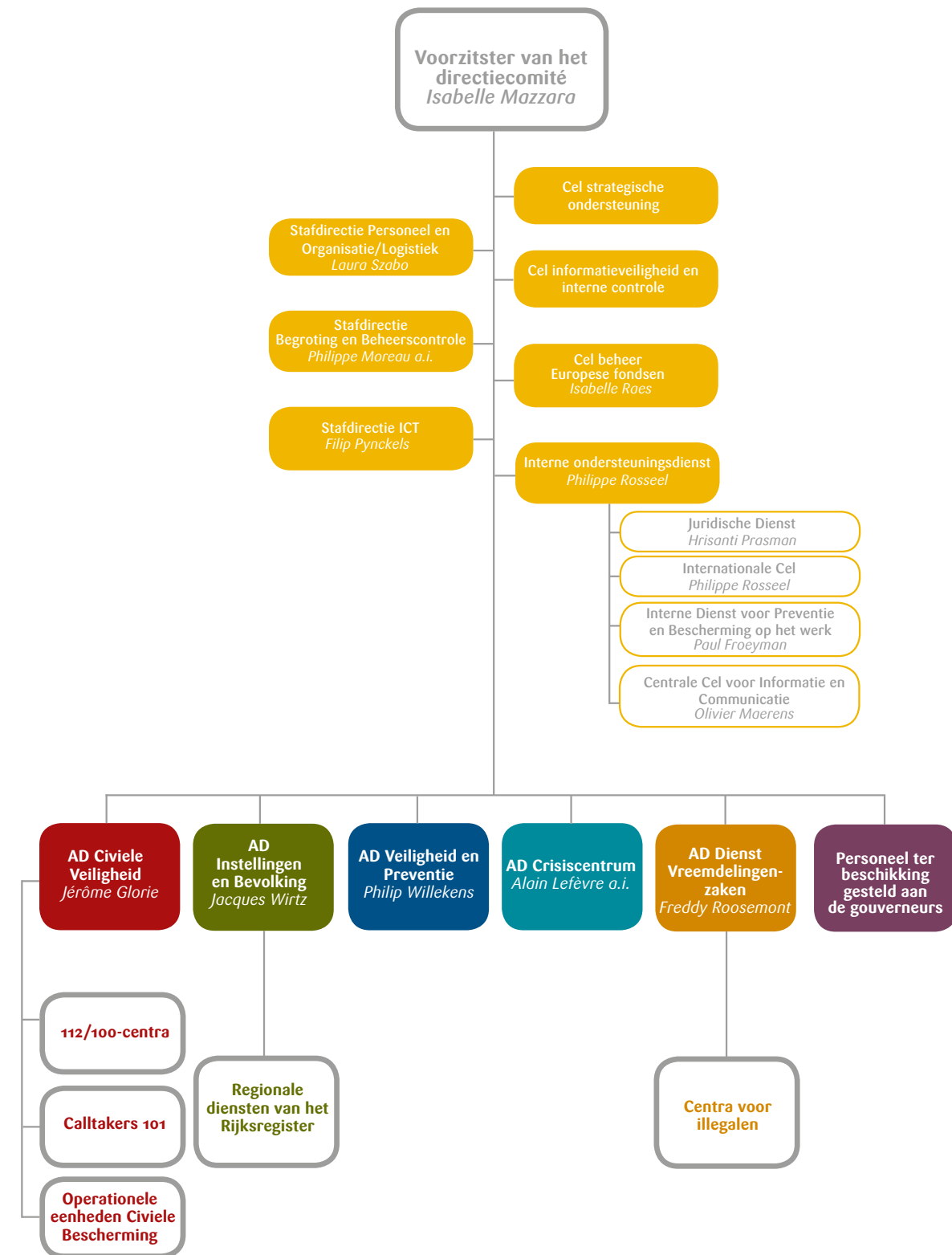
Traditiegetrouw nam de FOD Binnenlandse Zaken actief deel aan de festiviteiten van 21 juli. Het thema van 2015 was de dagelijkse samenwerking en de complementariteit van de opdrachten van de verschillende diensten.

In het "veiligheidsdorp" aan de Zavel en de Regentschapsstraat in Brussel stonden talrijke animaties en demonstraties op het programma: waterspelen, autoladder, reanimatie-oefeningen, uitdelen van ballonnen, puzzel "elektronische identiteitskaart", demonstraties van hondengeleiders, bevrijding uit een voertuig, spelletjes in verband met diefstal- en brandpreventie ...

© Peter Pollet

Organigram op 1 juli 2016

Projecten voor 2016

Hervorming van de civiele veiligheid

Nu het eerste luik van de hervorming van de civiele veiligheid – met name de oprichting van de hulpverleningszones – is voltooid, komt de focus in 2016 vooral te liggen op de versterking van de operationele eenheden van de Civiele Bescherming. Het doel is dat de Civiele Bescherming evolueert naar een korps van specialisten op het vlak van chemische, biologische, radiologische en nucleaire risico's en op het vlak van "search and rescue" van personen. Tevens wordt werk gemaakt van de modernisering van het statuut van de betrokken medewerkers.

Hervorming van de wet op de private veiligheid

In de komende jaren zullen private ondernemingen een steeds belangrijkere rol spelen bij de invulling van de publieke veiligheid en zal worden gewerkt aan een hervorming van de sector om de veiligheid van de burger te garanderen. Het wetgevend kader zal worden geëvalueerd (wet op de private veiligheid, privédetectives, GAS-wet) en de overheid zal ervoor moeten zorgen dat ze, naast een goed uitgebouwde screening en controle, ook minimale kwaliteitsstandaarden betreft bij haar vergunningsbeleid. De overheidsgarantie op het vlak van betrouwbaarheid op het gebied van veiligheid zal in de toekomst consequenter en dus ruimer (voor meer ondernemingen) en diepgaander moeten worden ingevuld.

De evaluatie van de private veiligheidswet is uniek in die zin dat hiervoor veertien externe partners zijn geconsulteerd. Voor de evaluatie van de GAS-wet zijn de lokale overheden geraadpleegd: 333 burgemeesters hebben via een bevraging hun mening gegeven.

Technologische innovatie

De bevolking verwacht van een moderne overheidsadministratie dat zij efficiënt en klantvriendelijk werkt. De FOD Binnenlandse Zaken wil aan deze verwachtingen tegemoet komen door in te zetten op performante processen, ondersteund door innovatieve technologie. In de bestuursovereenkomst staan tal van projecten die deze doelstelling concreet maken: binnen alle algemene directies zijn projecten in uitvoering om deze innovatie-impuls te integreren.

Zo worden in 2016 de capaciteit en de openheid van het Rijksregister verhoogd en kunnen nieuwe functionaliteiten ten behoeve van de burger worden geïntroduceerd. Denk bijvoorbeeld aan het elektronisch basisdocument voor elk type identiteitskaart en het beheer van documenten voor personen in het protocollair register. Ook wordt onderzocht hoe de aflevering van de identiteitskaarten klantgericht kan verlopen.

PNR: registratie en verwerking van passagiersgegevens

Een van de achttien prioritaire maatregelen van de regering in de strijd tegen terrorisme is de registratie en verwerking van passagiersgegevens (Passenger Name Record of PNR). Op Europees niveau is na een lang proces de PNR-richtlijn goedgekeurd, waardoor in elke lidstaat een operationele unit (Passenger Information Unit) zal worden opgericht. In België komt deze bij het Crisiscentrum.

De analyse van deze passagiersgegevens aan de hand van risicoprofielen en het vergelijken van deze gegevens met extracties uit databanken van politie-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten kan een substantiële meerwaarde betekenen in de aanpak van terrorisme en ernstige criminaliteit. Veiligheids- en inlichtingendiensten kunnen namelijk anticiperen op de aanwezigheid op het Belgisch grondgebied van geseinde

personen of personen die vallen binnen de risicoprofielen. Ook kunnen fenomenen in kaart worden gebracht op het vlak van modi operandi.

Be-Alert uitgebreid met Alert-SMS

In 2016 zal het proefproject Be-Alert werkelijkheid worden voor alle actoren van de civiele en politieke veiligheid. Behalve voor de federale diensten van de gouverneurs en de gemeenten, zal deze toepassing gebruikt worden in het kader van de buurtinformatienetwerken. Er worden tevens meer synergieën voorzien met de politie en de hulpcentra 112.

Be-Alert zal in 2016 overigens aangevuld worden met de ontwikkeling van de technologie Alert-SMS, het resultaat van een nauwe samenwerking met de gsm-operatoren. Via deze technologie zullen berichten gestuurd kunnen worden naar personen die zich in een zone bevinden die geografisch bepaald wordt in functie van een specifieke noodsituatie, zonder dat ze zich op voorhand moeten inschrijven en met respect voor het recht op privacy.

Contact

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

Leuvenseweg 1, 1000 Brussel

T 02 500 21 11

F 02 500 21 28

info@ibz.fgov.be

www.ibz.be

Facebook:

[@spfinterieur.fodbinnenlandsezaken](https://www.facebook.com/spfinterieur.fodbinnenlandsezaken)

Algemene Directie Civiele Veiligheid

Leuvenseweg 1, 1000 Brussel

T 02 500 22 31

F 02 500 23 65

com.scv@ibz.fgov.be

www.civieleveiligheid.be

Twitter: [@CivilSecurityBe](https://twitter.com/CivilSecurityBe)

Facebook: [@civilprotectionBE](https://www.facebook.com/civilprotectionBE)

Algemene Directie Veiligheid en Preventie

Waterloolaan 76, 1000 Brussel

T 02 557 33 99

F 02 557 33 67

vps@ibz.fgov.be

www.besafe.be

Algemene Directie Crisiscentrum

Hertogsstraat 53, 1000 Brussel

T 02 506 47 11

F 02 506 47 09

crisiscentrum@ibz.fgov.be

www.crisiscentrum.be

Twitter: [@CrisiscenterBE](https://twitter.com/CrisiscenterBE)

Facebook: [@CrisiscenterBE](https://www.facebook.com/CrisiscenterBE)

Algemene Directie Instellingen en Bevolking

Park Atrium, Koloniënstraat 11, 1000 Brussel

T 02 518 21 16

F 02 518 26 16

helpdesk.belpic@rrn.fgov.be

www.ibz.rrn.fgov.be

Algemene Directie Dienst Vreemdelingenzaken

WTC II, Antwerpsesteenweg 59B, 1000 Brussel

T 02 793 80 00

F 02 274 66 91

infodesk@ibz.fgov.be

www.dofi.fgov.be

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen

WTC II, Koning Albert II-laan 26A, 1000 Brussel

T 02 205 51 11

F 02 205 51 15

cgvs.info@ibz.fgov.be

www.cgvs.be

Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Gaucheretstraat 92-94, 1030 Brussel

T 02 791 60 00

F 02 791 62 26

info.rvv-cce@ibz.fgov.be

www.rvv-cce.be

Inhoud

Voorwoord	3
In de kijker	4
Markante cijfers	4
Veiligheid	6
Crisisbeheer	8
Dreigingsanalyse en veiligheidsmaatregelen	8
Versterkte rol voor het OCAD	8
Beter crisisbeheer door betere samenwerking: nieuw online veiligheidsportaal ICMS	9
Veiligheid per sector	9
Veiligheid bij grote evenementen	9
Nieuwe provinciale crisiscentra	9
Efficiënte crisiscommunicatie	10
Infonummer 1771, website en sociale media na aanslagen in Parijs	10
Gespecialiseerde teams: Team D5 zeven keer ingezet	10
Be-Alert: alarmering van de bevolking	10
Noodplanning	11
Opmaak van nood- en interventieplannen	11
Oefenen om steeds te verbeteren	11
Ondersteuning van de gemeenten	12
Civiele veiligheid	12
Civiele Bescherming ingezet op alle fronten	13
Bijna 4.000 interventies in 2015	13
<i>Ontmanteling van drugs</i>	13
<i>Verdachte enveloppes en pakjes</i>	13
Versterking van de specialiteiten	14
<i>Investering in CBRN-materieel</i>	14
<i>Overeenkomst ter ondersteuning van de reddingshondteams</i>	14
Internationale samenwerking	15
<i>Europese rampoefening voor overstromingen in Antwerpen</i>	15
<i>USAR behoudt label Verenigde Naties</i>	15
Hervorming van de civiele veiligheid	15
Begeleiding en ondersteuning	16
Start van de Opdrachtcentrale	16
Reglementaire aanpassingen	16
<i>Federaal geschiktheidsattest</i>	16
<i>Periodiek Preventief Medisch Onderzoek</i>	16
<i>Nieuw koninklijk besluit betreffende de opleidingen</i>	17
Hulpcentra 112/100	17
Nieuwe telefooncentrales	17
Belgische handleiding voor brandweerregulatie	18
Veiligheidsbeleid	18
Preventie van radicalisme	18
Coördinatie van de werkgroep preventie	18
Ondersteuning voor projecten in steden en gemeenten	18

Mobiel interventieteam ter ondersteuning van de lokale overheden	18
Trainingspakket Bounce: weerbaarheid van jongeren verhogen	19
Inbraakpreventie: “1 dag niet” krijgt veel weerklank	19
Meer dan 100 nieuwe buurtinformatienetwerken	19
Brandpreventie	20
Meer uniformiteit in de reglementering	20
250 nieuwe brandpreventieadviseurs opgeleid	20
Voetbalveiligheid: meer incidenten, meer sancties	20
Bescherming van personen	21
Private veiligheid: naar een actualisering van de bewakingswet	21
Bestuurlijke aanpak van criminele motorbendes	22
Rallycommissie: succesvolle adviezen	22
Democratie en identiteit	23
Verkiezingscongres: internationale uitwisseling van kennis en ideeën	23
Raadplegingen van het Rijksregister	23
Identiteitsdocumenten	23
Kids-ID voor kinderen in het buitenland	23
CheckDoc: meer dan 20.000 geregistreerde gebruikers	23
DocStop: bijna 275.000 identiteitsbewijzen geannuleerd	23
Versterking van de veiligheidselementen van de eID	24
Voortgezette strijd tegen identiteitsfraude	24
Herwerking en modernisering van Mijn Dossier	24
Asiel en migratie	25
Asielcrisis: een snelle reactie in België	25
Stijging van het aantal asielaanvragen	25
Aanwervingen, mobiliteit en weekendwerk	25
Erkenningsgraad in België	26
Aspecten van nationale veiligheid	26
Praktische samenwerking in Europa	26
Hervestigingsprogramma van België aanzienlijk uitgebreid	26
Snellere uitreiking van documenten van burgerlijke stand	27
Terugkeer	27
Bijkomende opvangcapaciteit in gesloten centra	27
Rechtstreekse repatriëring uit gevangenissen en gesloten centra	28
Beveiligde vluchten	28
Vreemdelingenbetwistingen	28
Aanwervingen en inhaalplan om achterstand te verminderen	28
Aantal arresten nooit zo hoog	28
Record aantal beroepen in uiterst dringende noodzakelijkheid	28
Organisatie	29
Toename van het personeelsbestand	29
Welzijn in team	30
EMAS-label behaald	30
Deelname aan feestelijkheden van 21 juli	30
Organigram	31
Projecten voor 2016	32
Hervorming van de civiele veiligheid	32
Hervorming van de wet op de private veiligheid	32
Technologische innovatie	32
PNR: registratie en verwerking van passagiersgegevens	32
Be-Alert uitgebreid met Alert-SMS	33
Contact	34